

Minister Cyfryzacji

BM.WSKN.161.229.2023
Warszawa, 05 stycznia 2024 r.

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na petycję¹ w sprawie wprowadzenia regulacji dotyczących zamieszczania przez rodziców zdjęć ich małoletnich dzieci w sieci, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Przy rozpatrywaniu kwestii zamieszczania przez rodziców zdjęć małoletnich dzieci w internecie w pierwszej mierze należy wziąć pod uwagę zakres władzy rodzicielskiej, która bezpośrednio wpływa na obowiązki i prawa związane z zarządzaniem wizerunkiem dziecka. Zakres tej władzy i obowiązki z nim związane wynikają z ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy². Trzeba podkreślić, iż każdej osobie – w tym również małoletniemu – przysługuje prawo do ochrony wizerunku (określonego jako dobro osobiste w art. 23 ustawy - Kodeks cywilny³). Prawo do ochrony wizerunku regulują różne przepisy prawne, w tym przywołane powyżej Kodeksy oraz ustawa o prawie autorskim⁴. Wizerunek, jako dana osobowa, podlega również ochronie na podstawie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO)⁵.

W związku z tym kwestia regulacji zamieszczania przez rodziców zdjęć małoletnich dzieci w internecie nie znajduje się bezpośrednio w gestii Ministerstwa Cyfryzacji, gdyż prawo do ochrony wizerunku, powiązane z wykonywaniem władzy rodzicielskiej, uregulowane jest w ustawach nieznajdujących się we właściwości ministerstwa. Jakikolwiek zmiany prawne w kierunku ograniczenia możliwości zamieszczania zdjęć dzieci przez rodziców w internecie oznaczałyby ingerencję we władzę rodzicielską i opiekę, którą sprawują nad osobami nieposiadającymi jeszcze pełnej zdolności do czynności prawnych, czyli dziećmi.

Jak wynika z art. 81 ust. 1 ustawy o prawie autorskim, rozpowszechnianie wizerunku wymaga zgody przedstawionej na nim osoby – niezależnie od jego

¹ wpływ do MC – 20.12.2023 r.

² ustawa – Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25.02.1964 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809, z późn. zm.)

³ ustawa – Kodeks cywilny z dnia 23.04.1964 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, z późn. zm.)

⁴ ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4.02.1994 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2509)

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1, z późn. zm.)

wieku. Jednakże mając na uwadze poruszoną kwestię braku pełnej zdolności do czynności prawnej osób niepełnoletnich, prawami dzieci rozporządzają rodzice jako przedstawiciele ustawowi. Wszelkich zgód i zezwoleń, w tym wobec rozpowszechniania wizerunku, udzielać mogą więc rodzice w imieniu dzieci. Zgodnie jednak z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice zobowiązani są działać na korzyść dziecka, z poszanowaniem jego godności.

W skrajnej więc sytuacji możliwe jest dochodzenie przez małoletniego, reprezentowanego przez kuratora, swoich praw w drodze procesu. Mając na uwadze krańcowość takiej hipotetycznej sytuacji, w większości przypadków wymagałoby to jednak wniesienia powództwa przeciwko rodzicom przez prokuraturę lub Rzecznika Praw Dziecka.

Wobec powyższego należy podnieść, iż zasadnicze znaczenie w tym aspekcie ma odpowiednia wiedza na temat praw przysługujących rodzicom i dzieciom oraz konsekwencji związanych z nadużywaniem władzy rodzicielskiej, jak i naruszaniem prawa do rozporządzaniem wizerunkiem dzieci. W odniesieniu do tego za pierwszorzędne należy uznać należytą edukację i uświadomienie rodziców oraz małoletnich co do zjawiska poruszonego w petycji, a więc tzw. „sharentingu”⁶.

W zakresie mających już miejsce działań należy wymienić w pierwszej kolejności poradnik dla rodziców opracowany przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową - Państwowy Instytut Badawczy (NASK) pt. Sharenting i wizerunek dziecka w sieci⁷. Dokument ten kompleksowo przedstawia problematykę i konsekwencje dzielenia się wizerunkiem dziecka w internecie oraz zawiera porady dotyczące postępowania z wizerunkiem małoletniego w sposób nienaruszający jego prywatności.

Do najważniejszych wymienionych instrukcji należą:

- zastanowienie się przed opublikowaniem zdjęcia dziecka pod kątem wpływu na godność i prywatność dziecka;
- włączenie ustawień prywatności na swoim profilu w mediach społecznościowych;
- niepublikowanie intymnych lub zawstydzających zdjęć dzieci;
- zapytanie o zgodę swojego dziecka.

Tematyka sharentingu stanowiła również punkt kampanii edukacyjno-informacyjnej „Nie zagub dziecka w sieci”⁸ prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji i NASK⁹. W jej ramach publikowane były m.in. spoty telewizyjne i informacje dotyczące ochrony dzieci w internecie, w tym właśnie pod kątem

⁶ dzielenie się przez rodziców zdjęciami ich dzieci oraz informacjami na ich temat

⁷ więcej na stronie: <https://cyberprofilaktyka.pl/sharenting-i-wizerunek-dziecka-w-sieci.html>

⁸ więcej na stronie: <https://www.nask.pl/pl/aktualnosci/3773,Zostanwdomu-i-nie-zagub-dziecka-w-sieci.html>

⁹ Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy – Instytut Badawczy

ochrony ich wizerunku, ale również tworzenia silnych haseł, zamieszczania treści w mediach społecznościowych, rozmawiania o cyberprzemocy, możliwych do wykorzystania aplikacji kontroli rodzicielskiej.

Ponadto w ramach OSE¹⁰ (dzięki której szkoły otrzymują nieodpłatny dostęp do szybkiego internetu), obok usług bezpieczeństwa, oferowane są różne kursy edukacyjne dążące do zwiększenia świadomości na temat cyberhigieny. Jednym z nich jest kierowany do nauczycieli kurs dot. sharentingu, umożliwiający nauczycielom na zrozumienie tego problemu, a tym samym na późniejszą rozmowę z dziećmi czy rodzicami o prawach do wizerunku małoletnich.

Do tematyki ochrony wizerunku odnoszą się również inne akcje przeprowadzone przez instytucje administracji publicznej, w tym:

- projekt „Bezpieczni w Sieci” - projekt edukacyjny, którego celem jest wspieranie pedagogów i młodzieży w podnoszeniu kompetencji cyfrowych z zakresu cyberbezpieczeństwa;
- akcja „Nie na pokaz”, mająca na celu zwrócenie uwagi na problem wytwarzania intymnych obrazów lub filmów przez osoby małoletnie;
- prowadzona od kilku lat przez Urząd Komunikacji Elektronicznej kampania „Klikam z głową”, skierowaną do najmłodszych użytkowników usług telekomunikacyjnych, jak i rodziców i nauczycieli, których celem jest promowanie bezpiecznego korzystania z internetu i urządzeń telekomunikacyjnych;
- Realizowany w ramach Urzędu Ochrony Danych Osobowych program „Twoje dane – Twoja sprawa”, którego podstawowym celem jest poszerzenie oferty edukacyjnej placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli, szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych o treści związane z ochroną danych osobowych i prawem do prywatności.

Z up. Katarzyna Antoniak
Dyrektor Biura Ministra
w Ministerstwie Cyfryzacji
/dokument podpisany elektronicznie/

¹⁰ Ogólnopolska Sieć Edukacyjna

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych w procesie rozpatrywania petycji przez Ministra Cyfryzacji

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. L 119 z 4 maja 2016 z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, administrator informuje o zasadach przetwarzania danych osobowych oraz o przysługujących Pani/Panu prawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych.

Tożsamość administratora

Administrator danych: Minister Cyfryzacji, z siedzibą przy ul. Królewskiej 27, 00- 060 Warszawa.

Dane kontaktowe administratora

Z administratorem można skontaktować się: listownie na adres siedziby bądź drogą elektroniczną na adres e-mail: Sekretariat.bpc@cyfra.gov.pl.

Dane kontaktowe Inspektora Ochrony Danych

Administrator Danych powołał Inspektora Ochrony Danych, z którym można kontaktować się, we wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych, korespondencyjnie na adres: ul. Królewska 27, (00-060) Warszawa oraz na adres e-mail: iod@mc.gov.pl.

Cele oraz podstawa prawna przetwarzania Pani/Pana danych osobowych

Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w związku z realizacją obowiązków prawnych ciążących na administratorze, to jest na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c) RODO, w związku z przepisami ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz.U.2018.0.870) w celu rozpatrzenia petycji oraz w przepisach ustawy o narodowym zasobie archiwalnym oraz archiwach¹.

Okres przechowywania danych osobowych

Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów, do jakich zostały zebrane, a po jego upływie zgodnie z okresem przewidzianym w ustawie o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz w rozporządzeniu w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych².

Odbiorcy danych osobowych

Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione wyłącznie organom upoważnionym na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

Pani/Pana dane osobowe są przekazywane do podmiotów przetwarzających dane w imieniu administratora danych osobowych, posiadających uprawnienia do ich przetwarzania.

¹ Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2020 r. poz. 164 z późn. zm.).

² Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 246).

Przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej

Pani/Pana dane osobowe nie będą udostępniane do państwa trzeciego ani organizacji międzynarodowej.

Dobrowolność/ Obowiązek podania danych osobowych

Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia petycji.

Konsekwencja niepodania danych osobowych

Konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości rozpatrzenia petycji.

Prawa osoby, której dane dotyczą

Przysługuje Pani/Panu prawo:

1. dostępu do danych osobowych, w tym prawo do uzyskania kopii tych danych;
2. do sprostowania (poprawiania) danych osobowych;
3. do ograniczenia przetwarzania danych osobowych;
4. do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (na adres Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa, jeżeli Pani/Pana zdaniem przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy RODO.

Zautomatyzowane podejmowanie decyzji, w tym profilowanie

Pani/Pana dane osobowe nie będą profilowane ani też nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870).